

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Gullabo skola
i Torsås kommun

Tillsyn i Gullabo skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Torsås kommun under hösten 2016. Gullabo skola besöktes av Skolinspektionen den 8 november 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Nationell statistik för kunskapsresultat saknas på grund av lågt elevantal. Kommunen har i insänt material inte redovisat någon måluppfyllelse i årskurs 3 för läsåret 2015/2016.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-03-31
Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2017-03-31

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att utbildningen vid Gullabo skola till stora delar uppfyller författningarnas krav. Skolans kvalitetsarbete behöver dock förbättras, så att rektorn tillsammans med lärarna analyserar resultaten på skolnivå och fattar beslut om utvecklingsåtgärder som grundar sig på skolans resultat. Detta arbete behöver också dokumenteras. Rektorn ska också se till att elevhälsan används främst förebyggande och främjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Torsås kommun att senast den 31 mars 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Torsås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och främjande och att psykolog deltar i elevhälsans förebyggande och främjande arbete

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan i Gullabo skola inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Av intervju med lärarna framkommer att skolsköterskan kommer till skolan en timme i veckan och att hon har vaccinerat och haft hälsosamtal med elever. Kuratorn finns i skolan en förmiddag i veckan. Hon erbjuder och har enskilda samtal med elever.

Av intervjun med rektorn och de biträdande rektorerna framgår att det varit många personalbyten i elevhälsan, vilket lett till avbrott i elevhälsans arbete och svårigheter

2016-12-20
4 (10)

Dnr 43-2016:4501

med kontinuiteten. Rektorn uppger att skolpsykolog köps in endast för utredningsarbete av individer. En ännu inte avslutad rekryteringsprocess pågår för att anställa en skolpsykolog på deltid, som även ska delta i det förebyggande och främjande arbetet. Enligt rektorn används inte hela elevhälsan i det förebyggande och främjande arbetet, till exempel nyttjas inte kuratorerna fullt ut i arbetet.

Av intervju med elevhälsan framgår att de byten av rektorer och förvaltningschefer som skett de senaste åren, tillsammans med de personalförändringar som skett i gruppen, har försvårat arbetet för elevhälsan. De skolledare som tjänstgjort har alla haft olika agendor och medlemmarna i elevhälsan har hittills framför allt verkat individuellt utifrån vars och ens profession. Sedan två år tillbaka ser de intervjuade dock en stabilisering i gruppen och en gemensam vilja att börja arbeta mer främjande och förebyggande. Elevhälsan uppger att de biträdande rektorerna arbetar olika och att det saknas tydliga direktiv för elevhälsans arbete. Den nye rektorn har dock visat intresse för elevhälsan och har initierat ett arbete för att hitta rutiner och utvecklingsområden.

Enligt elevhälsan kommer inte alla delar av teamet eleverna till del utifrån ett främjande och förebyggande perspektiv. Till exempel berättar skolsköterskan att hon inte hinner mer än de lagstadgade uppdrag som ligger på hennes ansvar i dagsläget.

Av skollagen framgår att för elever i grundskolan ska det finnas elevhälsa och att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276) sägs att arbete med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbete med elevhälsa förutsätter vidare en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete inte uppfyller skolförfattningarnas krav. Skolinspektionen fäster i sin bedömning särskilt avseende vid att det vid skolenheten inte finns psykolog, kurator och skolsköterska med i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Vid sådant förhållande kan elevhälsan inte heller stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Gullabo skola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreläggs Torsås kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

2016-12-20
5 (10)

Dnr 43-2016:4501

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Torsås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska skapa och implementera rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet.
- Rektorn ska kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen på enhetsnivå samt dokumentera arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet i Gullabo skola när det gäller att utifrån skolans samlade resultat analysera och besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, planera för åtgärderna och se till att de genomförs. Det finns också brister i dokumentationen av arbetet.

2016-12-20
6 (10)

Dnr 43-2016:4501

Till Skolinspektionen har en likabehandlingsplan avseende Gullabo skola inkommit. I den finns en uppföljning av tidigare års åtgärder och nya mål för innevarande läsår. Målen är dock allmänt hållna. När det gäller elevernas kunskapsresultat har rapporter av kvalitetsarbetet i Torsås kommuns samtliga grundskolor läsåret 2015/2016 inkommit. I denna dokumentation saknas sammanställningar av elevernas kunskapsresultat i årskurs 3, och det framgår inte vilka resultat som uppnåtts i Gullabo skola.

I intervju med skolans lärare, som båda anställdes vid Gullabo skola i augusti 2016, framkommer att elevernas kunskapsresultat på individnivå kommer att följas upp i klasskonferenser en gång per termin, där biträdande rektorn kommer att vara med. Lärarna uppger att den nya rektorn vid en studiedag i oktober månad gav varje skola i uppdrag att ta fram mål och utvecklingsbehov kring trygghet och kunskap för sin specifika verksamhet.

Av intervju med rektorn och de biträdande rektorerna framgår att de anser sig ha tillräckligt underlag för att kunna göra nödvändiga förändringar och för att fördela resurser utifrån de behov som finns vid skolorna i kommunen. Det material som skickats in till Skolinspektionen speglar det kvalitetsarbete som tidigare genomförts, enligt rektorn. Han uppger vidare att han initierat ett arbete för att varje specifik enhets utvecklingsbehov ska framgå i utvärderingar och mål. På frågan om vilket utvecklingsarbete som idag pågår utifrån tidigare utvärderingar svarar rektorn att just nu genomförs läslýftet för lärarna i årskurs F-3. Rektorn är osäker på vad det beslutet grundar sig på, men hänvisar, tillsammans med de biträdande rektorerna, till den dokumentation kommunen skickat in inför tillsynen som den tidigare rektorn sammanställt.

Av skollagen framgår att varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen ska vara att de nationella målen uppfylls och det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Enligt Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2012:98) om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet innebär systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på långsiktig utveckling. Det framkommer också av råden att dokumentationen ska vara tillräcklig för att kunna ligga till grund för analys och beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

Av den samlade utredningen i ärendet framgår att resultatredovisningen i Gullabo skola är bristfällig vilket medför att det inte gjorts några analyser av verksamheten som kunnat ligga till grund för beslut om utvecklingsåtgärder. De åtgärder som vidtagits har tillkommit utifrån individuella initiativ alternativt från generella beslut för kommunen i stort. Skolinspektionen konstaterar också att skolan saknar dokumentation och uppföljning av de insatser som gjorts.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Gullabo skola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreläggs Torsås kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

2016-12-20
7 (10)

Dnr 43-2016:4501

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika

2016-12-20
8 (10)

Dnr 43-2016:4501

underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnarLena Stadler
BeslutsfattareRobert Holmblad
Föredragande**Bilagor**

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Gullabo skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grundsärskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2016-12-19

10 (10)

Dnr 43-2016:4501

Fakta om Gullabo skola

Utbildningen i Gullabo skola omfattar förskoleklass för fyra elever och grundskola årskurs 1–3 för 12 elever. Undervisningen bedrivs i en klass F–1 och en klass 2–3, med åtta elever i vardera klassen.

Skolenheterna leds av en rektor, som är rektor för samtliga fem grundskolor i Torsås kommun. Rektorn har överlämnat ansvaret för den dagliga verksamheten i Gullabo skola till två biträdande rektorer, där den ena ansvarar för elevärenden och den andra för personal. De två lärarna utgör ett arbetslag, och en av lärarna är arbetslagsledare.

Fritidshemsverksamheten i Torsås kommun bedöms i ett övergripande huvudmannabeslut.